

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 365/2024-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **MURAX, s.r.o.**, Mariánske nám. 30/5, Žilina, IČO 46 406 581, zastúpenej Advokátska kancelária AŠTARY, s. r. o., Mariánske námestie 29/6, Žilina, proti postupu Mestského súdu Bratislava III (predtým Okresného súdu Bratislava V) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-29Cr/18/2019 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava III (predtým Okresného súdu Bratislava V) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-29Cr/18/2019 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie **2 500 eur**, ktoré jej **j e** Mestský súd Bratislava III **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu
- Mestský súd Bratislava III **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **530,86 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

- Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 365/2024-15 z 19. júna 2024 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručenú mu 1. októbra 2023, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III (predtým Okresného súdu Bratislava V) (ďalej aj „mestský súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. B5-29Cr/18/2019. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov a priznal jej primerané finančné zadosťučinenie 3 800 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu mestského súdu vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou doručenu okresnému súdu 23. septembra 2019 domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku č. RD/228/2017 z 1. júla 2019 vydaného *ad hoc* rozhodcom Ing. Milošom Valachom, ktorý jej bol doručený 24. júla 2019, a odkladu jeho vykonateľnosti.

3. Po podaní žaloby súd vyzval na úhradu súdneho poplatku (výzva z 28. októbra 2019, doručená sťažovateľke 8. novembra 2019) a listom z 5. februára 2020 (sťažovateľke doručeným 21. februára 2020) ju vyzval na predloženie originálu plnomocenstva. Súdny poplatok bol zaplatený 11. novembra 2019 a plnú moc sťažovateľka zaslala 26. februára 2020. Uznesením z 25. mája 2020 súd vyzval žalovaného na vyjadrenie sa k žalobe a listom zo 17. septembra 2020 ho vyzval na predloženie originálu plnomocenstva. Po zmene zákonnej sudkyne z dôvodu odchodu pôvodnej zákonnej sudkyne do predčasného dôchodku boli 7. marca 2024 k spisu pripojené súvisiace spisy vo veciach medzi tými istými sporovými stranami. V jednom z nich (vedenom pod sp. zn. B5-29Cr/6/2018 o námietke nedostatku právomoci rozhodcovského súdu) sa 3. apríla 2024 uskutočnilo pojednávanie, ktoré obidve strany sporu navrhli odročiť, pretože prejavili záujem mimosúdne vyriešiť všetky vzájomné súdne spory, a preto súd toto konanie prerušil. Vzhľadom na to bol spis daný na lehotu tri mesiace a po zistení, že v súvisiacom konaní vedenom pod sp. zn. B5-29Cr/6/2018 nedošlo k späťvzatiu návrhu a konanie je tak naďalej prerušené aj vo veci vedenej pod sp. zn. B5-23Cr/13/2018 (o zrušenie rozhodcovského rozsudku č. RD/228/2017 z 26. januára 2018), súd uznesením z 15. júla 2024 rozhodol o návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku tak, že ho zamietol, a ďalším uznesením z toho istého dňa napadnuté konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného mestským súdom pod sp. zn. B5-23Cr/13/2018.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka proti postupu mestského súdu (do 31. mája 2023 okresného súdu) v napadnutom konaní namieta zbytočné prietahy spôsobené absolútnou nečinnosťou súdu od februára 2020. Podľa nej samotné doterajšie trvanie napadnutého konania (takmer štyri roky na okresnom súde a ďalšie štyri mesiace na mestskom súde, ku dňu podania ústavnej sťažnosti, pozn.) bez akéhokolvek rozhodnutia hraničí s ústavnou akceptovateľnosťou. Okresnému súdu vytýka zároveň minimum celkom základných úkonov v rámci úvodnej fázy konania, pričom poukazuje aj na súdom nesprávne vyčíslenú sumu súdneho poplatku. Zdôrazňuje, že súd dosiaľ nerozhodol ani o jej návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodcovského rozsudku, ani jej nezaslal vyjadrenie žalovaného k žalobe, pričom nemá vedomosť, či vôbec súd žalovanému žalobu doručil.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Mestský súd vo vyjadrení k sťažnosti uvádza chronologický popis úkonov súdu a zdôrazňuje, že aj správanie sporových strán, ktoré viedlo k potrebe vydania výziev na opravu podaní, nepochybne prispelo k predĺženiu písomného štádia konania. Išlo najmä o právne neperfektné plnomocenstvá a tiež výzvu sťažovateľke na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý je splatný podaním žaloby, a preto sťažovateľka, ktorá vedela správnu výšku súdneho poplatku, bola povinná ho zaplatiť a súd by ju nemusel vyzývať. Poukazuje na prerozdelenie veci novej zákonnej sudkyňi, k čomu došlo na základe dodatku k rozvrhu práce v septembri 2023, a tvrdí, že táto už koná plynulo a vo veci nevznikajú priťahy. V závere navrhuje zohľadniť, že konanie bolo prerušené, čo v súčasnosti zabraňuje vykonávať ďalšie procesné úkony, príp. rozhodnúť vo veci samej.

6. K veci sa vyjadrila aj zákonná sudkyňa, ktorá doplnila, že predmetný spis bol do oddelenia 79Cr prerozdelený spolu s ďalšími 71 spismi, a to počas riadneho chodu súdneho oddelenia, a predložený jej na preštudovanie a určenie ďalšieho procesného postupu 2. októbra 2023, preto sa ku konaniu a k vedeniu sporu do tejto doby nevie vyjadriť.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

9. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlander v. Francúzsko z 27. 6. 2000, sťažnosť č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková v. Slovensko zo 16. 12. 2003, sťažnosť č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu, a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

10. Z hľadiska povahy veci ústavný súd konštatuje, že napadnuté konanie nie je právne zložitá. Právna ani skutková zložitost' veci pritom nevyplýva ani z vyjadrenia mestského súdu, ani z pripojeného spisu, ktorý obsahuje iba žalobu, niekoľko výziev súdu a vyjadrenie žalovaného.

Zároveň je zo súdneho spisu zrejmé, že v napadnutom konaní sa ešte neuskutočnilo ani jedno pojednávanie. V správaní sťažovateľky neboli zistené také významné skutočnosti, ktoré by negatívne vplývali na celkovú dĺžku napadnutého konania.

11. Bez potreby podrobnejšej analýzy je pre ústavný súd podstatné, že súd bol v napadnutom konaní od septembra 2020 do marca 2024 absolútne nečinný. K pripojeniu súvisiacich spisov a vykonaniu následných procesných úkonov súd pristúpil až po podaní ústavnej sťažnosti. Navyše, z obsahu súdneho spisu vyplýva, že vyjadrenie žalovaného sťažovateľke ani nedoručil.

12. Vzhľadom na uvedené ústavný súd uzatvára, že postupom mestského súdu (do 31. mája 2023 okresného súdu) v napadnutom konaní boli spôsobené zbytočné priesťahy, ktorými došlo k porušeniu namietaných práv sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

13. Keďže napadnuté konanie je aktuálne právoplatne prerušené, ústavný súd nevyhovел návrhu sťažovateľky a neprikázal mestskému súdu konať v ňom bez zbytočných priesťahov (bod 4 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

14. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha, aby jej ústavný súd priznal primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 800 eur, dôvodiac pretrvávajúcim stavom právnej neistoty. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie, majúc pritom na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

15. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia priznaného sťažovateľke ústavný súd prihliadal primárne na obdobie úplnej nečinnosti súdu v trvaní tri a pol roka, ako zároveň aj na tú okolnosť, že aktuálne súd vo veci rozhodol o prerušení konania. Vzhľadom na uvedené rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia sťažovateľke v sume 2 500 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vo zvyšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia ústavnej sťažnosti sťažovateľky nevyhovел (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

16. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal sťažovateľke náhradu trov konania v celkovej sume 530,86 eur (bod 3 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2023 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur, t. j. spolu 442,38 eur [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov

(ďalej len „vyhláška“)]. Priznanú odmenu podľa § 18 ods. 3 vyhlášky zvýšil o 20 % daň z pridanej hodnoty, t. j. o sumu 88,48 eur.

17. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2024

Miloš Maďar
predseda senátu